

Babič iz Ljutomera in Jože Šut; S. K. S. Z. je poslala v ta odbor kot svojega zastopnika g. kornega vikarja Kociperja v Mariboru.

Dr. Hohnjeo v iskrenih besedah pozdravi prvega predsednika Z. S. M. ter ga prosi, naj tiste lepe moči duha in srca, ki mu jih je dal Bog, posvečuje zvezi, kateri od sedaj načeluje, in naj to zvezo vodi krepko in srečno v pravi napredek slovenske mladine in v blagor celega naroda. Nato odloži vodstvo zborovanja, katero prevzame Franc Zebot.

Ta se pred vsem zahvali za veliko zaupanje, ki se mu je izkazalo, in obljubi, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh, da se doseže prelepi namen novoustavljene zveze. Prosi mladeniče-tovariše, naj ga pridno in vztrajno podpirajo, da bo prepotrebna Z. S. M. razprostrla kmalu svoja krila po celem Spodnjem Stajerskem. Nato se zahvali vsem tistim, ki so sodelovali, da je današnja slavnost res uspela tako krasno, pred vsem pa slavnemu pevskega društva v Ljutomeru, njegovemu pevovodji g. učitelju Francu Zacherl in predsedniku g. Josipu Velnar, kakor tudi cenjenim gospodičnam, ki so tako lepo pele in delile šopke.

Dr. Jerovšek prebere mnogoštevilne brzajavne in pismene pozdrave.

Potem pozdravi Karba, tajnik izobraževalnega društva v Studencih, Z. S. M. ter označi načela, katerih se naj vselej drži.

Sledili so nagovori mladeničev iz raznih krajev. Veselili smo se v srečo, ko smo poslušali te mladeniče. Kako so nastopali brez strahu in brez neokretnosti! Kako gladko jim je tekla beseda! Kako vneto so branili najlepše svetinje našega naroda! Kako so se zavzemali za svojo Zvezo! Kdor jih je poslušal, je moral priznati, da delo naših izobraževalnih društev in mladeniških odsekov ni bilo zastoj, temveč je že doseglo prav lepe uspehe.

Govorili so Zličar iz St. Jurija ob juž. žel., Roškar od Sv. Benedikta v Slov. gor., Medvešček v imenu telovadnih odsekov na Goriškem, Sparl iz Jarenine, Saubach v imenu koroških mladeničev, Babič iz Krapja pri Ljutomeru, Fabijan od Sv. Petra nže Maribora, Poljanec od Sv. Antona v Slov. gor., Gašparič iz Velike nedelje, Borko od Sv. Antona v Slov. gor., Verk iz Sv. Petra v Medvedovem selu.

Nato sklene odbornik Babič mesto predsednika, ki je že prej moral oditi na vlak, zborovanje. Bil je krasen dan 8. junija v Ljutomeru, pravi mladeniški praznik! Bog daj, da bi kmalu imel vrednega naslednika!

Prijavimo mnogoštevilne brzajavne in pismene pozdrave, ki so se ta dan poslali slovenskim mladeničem v Ljutomer.

St. Jurij v Slov. gor. Vsem danes na mladeniškem shodu v Ljutomeru zbranim najiskrenejše pozdrave! Mladičiči! Med vami danes sklenjena zveza naj vas spremlja vse življenje, daje naj vam moč, krepko, pogum za boj za vero sveto in lepo našo slovensko domovino. Bodi vam pa tudi vir in pravi tir za skupno delo v blagor vaš, v vzgled vsakomur, kdor ni naš! Z Bogom naprej do zmage! V imenu Kmečke zveze Iv. Roškar.

Dunaj. Naprej armada zbrane mladine za čast, srečo roda, domovine. Gostinčar.

Maribor. Živila slovenska mladina. Bodočnost je vaša. Zidanšek, Kavčič, Stegenšek, Fink, Rant.

Maribor. Duh resnice vas zedini — v blagor veri, domovini. V duhu z vami. Mariborski bogoslovci.

Sv. Lenart v Slov. gor. Pozdravljeni bratje tovariši! Bog naj blagoslovi skupno delo v prid ljudstva slovenskega. Mladiška zveza Sv. Jurij v Slov. gor.

Celje. Kot skala močna bo domovina — če složna bo naša krščanska mladina. Telovadni odsek v Celju.

Celje. Vihra, naj tuli ta liberalni piš, — zastava naša v boju je in bode sveti križ. Mladiška družba v Celju.

Praga. Delegati češki, hrvaški, poljski in slovenski akademiki mladeniški zvezi krepko: skupaj na plan! Sedlak, Vac. pl. Sabatovski, Božič, Puntar.

Mozirje. Slava zborovalcem, živila mladina pripravljena za boj proti sovražnikom vere in domovine. Izobr. društvo Nazarje.

Sv. Križ nad Mariborom. Kmečko bralno društvo pri Sv. Križu nad Mariborom kliče mladeniški zvezi na ustanovnem shodu: živi, rasti, procvitaj.

Ljubljana. Slovenski mladičiči, združite se v obrambo domovine naše, ki bodi vedno zvesta veri in mili govoric naših pradedov. Poslanec Povše.

Selce. Le čvrsto stojte v boju za dom, — do zmage hitite, če udarja tud grom. Rožnik, župnik; Demšar, poslanec; Smid, župan.

Kozje. Upanje boljše bodočnosti, naša mladina, krepko naprej z Bogom za mili slovenski rod pod izvrstnim vodstvom. Dr. Krek in dr. Korošec, živila! Dr. Jankovič, rojak dekan Tomažič.

Dunaj. Slovensko akademsko društvo „Danica“ na Dunaju kliče: hrabro z nami, naprej na delo krščansko.

Maribor. Slovenskim mladeničem v Ljutomeru kličemo: Pogumno naprej! Poderimo vse ovire in naprej! Uredništvo „Slovenskega Gospodarja!“

Maribor. Nikoli narod ne zgine, če tudi ga ves svet tepta, ki poln kreposti je vrline, poln vere v sebe in Boga. Uredništvo „Našega Doma.“

Gorica. Čvrsto zmogoslavno naj zaplava zastava poštene slovenske mladine, Bogu v čast, narodu v obrambo, sovragu v trepet; v duhu smo z vami slovenski in hrvaški bogoslovci v Gorici.

Ljubljana. Na sredi pota na kolodvor zelo obolel, da sem se moral vrniti. Pozdravljam mladeniče slovenske, ki naj rodi sadov nebroj veri, domovju in človeštvu v prid, sovragom v kljub. V imenu zveze telovadnih odsekov Tersaglav.

Slivnica pri Mariboru. V duhu sem pri vas, želeč krasnega uspeha in razvoja. Kvišku zastavo! Državni poslanec Pišek.

Slivnica pri Mariboru. Mladina, up bodočnosti, združuj se. V slogi je moč in krepek prospeh. Bralno društvo v Slivnici in požarna bramba Hotinjavas.

Sv. Peter v Medvedovem selu. Pozdravljen zbrana mladinska armada, najboljši up našega naroda, vaša zveza naj raste in cvete, naj združi južnoštajerske mladeniče. Naj pa bo tudi v bodoče vzorna naša mladeniška organizacija. Bog blagoslovi vaše delo! Fran S. Gomilšek, župnik.

Sv. Rupert na Kranjskem. Vsi mladeniči v nepremagljivo falango krščanske vojske za Boga in ljubo domovino! Vsem bratom: Na zdar! Telovadni odsek Sv. Rupert.

Dobrna pri Celju. Zbranim tovarišem pošilja iskrene pozdrave Mladiška zveza na Dobrni.

Sv. Lenart v Slov. gor. Vrhim slovenskim fantom pošilja iskrene pozdrave dr. Tiplič.

Sv. Lenart v Slov. gor. Nemogoče se osebno udeležiti pozdravljam neustrašene slovenske mladeniče, ter želim najboljšega uspeha. Fr. Makso Kramberger.

Ljubljana. Pozdravljena slovenska mladina! Zvestih sinov, vrlih hčera je vesela domovina. Poslanec Žitnik.

Bilje. Duh krščanske demokracije naj obvlada vso Slovenijo! Živila prednja straža! Kat. slovensko izobraževalno društvo v Bilju na Goriškem.

Kozje. Kličemo vam, ker smo v duhu z vami: Le naprej za zastavo Slave, vse za vero, dom, cesarja. To je naša srečna častitka vam vsem zbranim mladeničem, braniteljem naše majke Slave. Z Bogom in Marijo za našo ljubo slovensko domovino. Bralno društvo.

Liberalna, Zadrúžna zveza v Celju in — koroški Slovenci.

Boj, katerega bije Narodna stranka v Celju proti vsemu, kar se ne ukloni njej, njeno protikrščansko in nenarodno postopanje ter najgrša gonja v listih „Domovina“ in „Narodni List“, kakor tudi delovanje Zadrúžne zveze v Celju, katera ni nič drugega nego gospodarski odsek Narodne stranke, nas silijo, da v korist dobri stvari, katero zastopajo koroški Slovenci, spregovorimo nekaj odkritih besed in opozorimo koroške Slovence na to, da oni nehoti podpirajo Narodno stranko in vsa njena prizadevanja.

Jasno dokazano je, da je Zadrúžna zveza v Celju popolnoma v službi Narodne stranke. Saj ustanavlja le zadruge za pristaše Narodne stranke, v vseh novih posojilnicah tvorijo načelstvo izključno pristaši Narodne stranke, povsod, kjer se nahajajo posojilnice, katere so prave kmečke posojilnice, a imajo to napako, da jih vodijo pristaši S. K. Z., ustanavlja proti-posojilnice, katere ne nudijo niti toliko ugodnosti kakor naše posojilnice. Mi bi ne imeli nič proti temu, ako bi nasproti kapitalističnim Schultze-Delitschevкам ustanavljala Rafajznovke, ker to delo se mora pri nas povsod izvršiti, da postane ljudstvo deležno vseh ugodnosti, katere nudijo le Rafajznovke. Ustanavljanje Rafajznovk proti Rafajznovkam pa dokazuje, da navajajo politični razlogi Narodno stranko k ustanovitvi. V večini pravil teh novo ustanovljenih zadrug se nahaja določba, da se morajo razglasiti priobčiti v listih „Domovina“ ali „Narodni List“, v listih, ki bolj zlobno in ostudno pišejo kakor „Slovenski Narod.“ Te določbe imajo namen, pridobiti inserate za te liste in jih na ta način pomagati vzdrževati.

Zadrúžno zvezo v Celju vodi Jošt, kateri dobi potrebne inštrukcije od dr. Kukovca in znanega večaka dr. Božiča. Jošt zna, če je na Koroškem, pobožno oči zavijati, se dela najbolj pobožnega človeka, govori in piše tako, da bi nobeden duhovnik ne mogel lepše. On igra dve ulogi, na Koroškem se sam nazivlje klerikalca, v Celju pa zabavlja žez vsakega, ki ne trobi v rog Narodne stranke. Evo par vzgledov! Ko se je ustanovila Narodna stranka, je čutil Jošt — nepristransko, katoliško-narodno misleč Slovenec — potrebo, govoriti na ustanovnem shodu Narodne stranke v Celju in razviti načrt, po katerem se naj potem gospodarskega dela utrdi liberalna stranka; v volilnem boju je govoril na shodih v celjski okolici za Robleka, peljal se je v Velenje praznovati zmago liberalnega poslanca Jezovnika. Kako on želi sodelovanje duhovnikov pri

zadrugah, nam priča slučaj Poljčane; več mož je v „Slovenec“ s svojim podpisom potrdilo njegove besede. On, ki se dela na Koroškem največjega prijatelja duhovnikov, ni nastopil proti tem možem, kateri so razkrinkali njegovo ljubezen do duhovnikov. Jošt je voljen v izvrševalni odbor liberalne Narodne stranke, je ustanovil liberalno posojilnico „Lastni Dom“ v Celju, zadrugo „Narodna zaščita“, ki ima namen vzdrževati liberalno časopisje in je duša vseh podjetij. Jošt je glavni član konzorcija „Domovine“, ki po svojem bliatenju daleč prekaša „Slovenski Narod.“ Ta dejstva pač jasno govorijo in kažejo Jošta v pravi luči!

Kdo vzdržuje „Domovino“? Zvezna tiskarna, katero vzdržujejo v obilni meri s svojimi delničami, naročili itd. koroški Slovenci. Koroške posojilnice so sedaj, ko zapuščajo druge posojilnice celjsko liberalno Zadrúžno zvezo, glavna opora njej in Narodni stranki, katera se naslanja na Zadrúžno zvezo kot svoj zavod.

Bricko občutimo mi, da bratja po mišljenju podpirajo naše najhujše nasprotnike. Kaj bi rekli koroški Slovenci, če bi štajerski Slovenci, pristaši S. K. Z., podpirali list „Korošec“? Jošt pa podpira — seveda na tihem — tudi koroške liberalce. Jošt je že ob času prihoda dr. Müllerja, v Celovec, v katerem je že takrat videl liberalnega voditelja, pridno agitiral pri posojilnicah za to, da naj ne podpirajo samo dr. Brejca, temveč tudi dr. Müllerja. Jošt agitira na Stajerskem in tudi na Koroškem, kjer se čuti varnega, n. pr. v Borovljah, Glinjah itd. za list „Korošec.“ Jošt je začel tudi na Koroškem pogubonosno, bratomorno gospodarsko politiko, da je ustanovil proti posojilnici v Podljablju, katera se ni hotela podvreči njegovi politični komandi, v pol ure oddaljenih Borovljah konkurenčno posojilnico.

Koroški rodoljubi naj uvažujejo ta dejstva in naj razmišljajo o tem, kaj jim je storiti. Nekaj bi jim svetovali, namreč, da z nami spodnještajerskimi Slovenci, pristaši S. K. Z. nastopijo skupno pot pri gospodarskem delu, ako se še čutijo preslabe za svojo lastno organizacijo. Koroške posojilnice so, ker razpolagajo z obilo odvišnim denarjem, mogočen gospodarski činitelj in tvorijo trden temelj vsej drugi gospodarski organizaciji. Koroške posojilnice plačujejo lepe tisočake letnih prispevkov celjski liberalni Zadrúžni zvezi, a imajo — bore malo od tega. Celjska Zveza ni nikdar razmišljala o tem, kako bi izvedla drugo gospodarsko organizacijo na Koroškem, ker razun par posojilnic ni ničesar storila za gospodarsko povzdigo koroških Slovencev.

Koroški Slovenci in spodnještajerski Slovenci, pristaši S. K. Z., zastopniki kmečkega ljudstva, imamo iste težnje, spaja nas ista ljubezen do slovenskega naroda, isto mišljenje, ista želja, gospodarsko dvigniti kmečko ljudstvo, zato moramo korakati skupno, rama ob rami. Če hočejo koroški Slovenci sebi in nam dobro, če nočejo še nadalje podpirati liberalcev, naj ustanovijo svojo lastno zadrúžno organizacijo, oziroma, če se za to čutijo preslabe, z nami vredi. Naša organizacija bo do konca leta štela okrog 100 zadrug in bo razpolagala s potrebnim številom uradništva. Pričakujemo, da stopijo koroški rodoljubi v najkrajšem času z nami v zvezo in se osnuje skupna gospodarska organizacija za Spodnje Stajersko in Koroško. Vsa nadaljna pojasnila daje dragevolje vodstvo S. K. Z. v Mariboru.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžgalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovincem!

Politični ogled.

— Državni zbor nadaljuje razpravo o proračunu. Ta teden pridejo k besedi tudi nekateri udje Slovenskega kluba.

— Nova trozveza. Evropski listi poročajo, da se snuje nova trozveza med Anglijo, Francijo in Rusijo proti trozvezi Avstro-Ogrske, Nemčije in Italije. Francoski in ruski listi pa javljajo, da se nova trozveza pobriga za zvezo slovenskih držav na Balkanu: Srbske, Bulgarske in Črne Gore.

Mala politična naznanila.

Dne 5. junija: Nemška radikalca Kasper in Wolf sta naznanila, da izstopita iz odbora nemške devetorice. Izstopila sta radi tega, ker mislita, da se Nemci ne potegujejo dovolj za Wahrmanda. — V Budimpešti je bil predvčerajšnjim mednarodni shod proti dvoboju. — Na rusko-perzijski meji se nemiri vedno večji. Kurdi so v velikih množicah udri v Urmijo, tako da ljudstvo prestrašeno beži.

Dne 6. junija: Poslanec d' Elvert in Albrecht sta se pritožila pri Becku, češ, da se uvaja pri moravskih sodiščih češki uradni jezik. Beck je obljubil preiskavo. — Perzijski šah je pobegnil iz Teherana v predmestje Baaga, kjer ga stražijo ruski kozaki.

Dne 7. junija: Jutri bo poteklo sto let, ko je ustanovil cesar Frano deželno brambo. — V Indiji so streljali kitajski vojaki dne 3. t. m. na

francoske vojake, kojih je bilo več ustrelenih. — Perzijski šah je imenoval novo ministrstvo, ki ga vodi Mužbir es Saltaneh.

Dne 8. junija: V ruskem mornaričnem ministrstvu so razkrili veliko sleparstvo. Hranilnične vloge ruskih vojakov, ki so padli v bitki pri Čušini, in ki znašajo več milijonov rubljev, so vzdignili brezvestni vojaški računski uradniki zase. — V Pragi se je vršil danes shod slovenskih trgovcev. — Ruska дума je odklonila proračun mornariškega ministrstva za zgradbo treh novih oklopnih.

Dne 9. junija: Na Dunaju zborujejo danes rektorji avstrijskih vseučilišč. Naučni minister bo predlagal, naj ostanejo predavanja do 15. t. m. zaključena, 10. t. m. pa naj se sploh zaključi poletni semester. — V Gorici so demonstrirali Lahi proti Slovincem, ki so prišli prisostvovati slovenski kole-sarski dirki. Lahi so metali kamenje na Slovence. — V bolgarsko sobranje je izvoljenih nad 170 vladnih pristašev, 172 demokratov, 23 agrarcev, 4 Radostlavisti, 2 narodnjaki, 1 Stambulovec in 1 Can-kovist. — Perzijski šah se je vrnil na čelu vojakov v glavno mesto. Dal je zapreti svojega strica in nje-govega sina.

Razne novice.

* Doktorjem prava je bil dne 5. junija na Du-naju promoviran g. Anton Stuhlec od Sv. Jurija ob Ščavnici.

* Iz šole. Učiteljska suplentinja na ljudski šoli pri Sv. Marjeti na Drav. poldr. Ludmila Skr-binšek je imenovana stalnim učiteljicam istotam.

* Naslov namestniškega svetnika je dobil celjski okrajni glavar Marino pl. Müller-Hörnstein.

* E. Fugger, c. kr. profesor na realki v Ma-riboru, se je ustrelil na binkoštno praznike med vožnjo iz Celovca v Solnograd. Nemški listi nava-jajo za vzrok srčno bolezen, toda mi mislimo, da je le hotel uiti pravičnosti usode.

* Slov. izobr. društvo „Domovina“ v Gradcu priredi s prijaznim sodelovanjem slavnega sloven-skega kat. akad. društva „Zarja“ v nedeljo dne 14. junija t. l. vrtno veselico na vrtu gostilne Annen-hof, Annenstraße št. 29, s petjem, tamburanjem ter z veseligrigro v dveh dejanjih „Pravica se je iz-kazala“, saljivo pošto in prosto zabavo. Začetek ve-selice bo ob 4. uri pop. Vstopnina 40 v. Ob s'abem vremenu bo veselica v dvorani. Društvo „Domovina“ uljudno vabi vse graške Slovence obojega spola, kakor tudi tiste, kateri imajo namen iti v Gradec, naj pristopijo k društvu, katero si je stavilo nalogo, zbirati in organizirati graške Slovence vsakega stu-nu, posebno pa obrtnike pa delavce ter jim dajati primerno zabavo in izobrazbo ter dejansko izvrše-vati geslo „Svoji k Svojim.“ Društveni prostori so na Mariahilferplatz, vhod Stiegersasse, št. 2, I., ter so odprti od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer; društvenikom so na razpolago razni slovenski listi.

* Odilienzavod za slepce v Gradcu vsprejme s 15. septembrom 1908 vse slepe, 4—12 let stare otroke za odgojo in pouk, ki imajo domovinsko pra-vico na Štajerskem; pravtako vsprejme otroke, ki zaradi slabega vida ne morejo obiskovati javnih ali zasebnih ljudskih šol. Plačati je na leto malenkost; ako pa je prosilčevo uboštvo dokazano, tedaj ga vsprejme štajerski Odilienzavod za slepce v Gradcu brezplačno. Podučuje se tu vse predmete ljudskih šol, uspešno se goji petje in godba, kakor tudi ročna dela, kakršna zamore izvrševati slepce samo-

stojno. Prošnje na tukajšnje ravnateljstvo zavoda naj se odda vsaj do konca julija. Pridenejo naj se sledeči listi: krstni list, list cepljenih koz, domovni-ski list, ubožni list ter zdravnikovo izpričevalo, ki naj priča, da je otrok slep ter da je vsposoben za pouk in vzgojo.

* Imenovanje nadučitelja in poštinih urad-nikov za Zidani Most. „Narodni List“ zopet obre-kuje poslanca Benkoviča, češ, da se za te stvari ne briga. Konstatiramo, da je poslanec dr. Benkovič v obeh zadevah storil svojo dolžnost, ne da bi to na veliki zvon obesil in stam stvari škodoval. Zlasti o imenovanju nadučitelja za Zidani Most naj liberalci molče, da ne odkrijemo vseh nerodnosti, ki so jih pri akciji za imenovanje Slovence storili.

* Skupno gospodarsko delo z Narodno stran-ko. Jošt vedno piše v „Domovini“ o skupnem go-spodarskem delu na Spodnjem Štajerskem, to pa radi tega, ker se boji, da bi posojilnice, katere vo-dijo pristaši S. K. Z., in koroške posojilnice od-stopile od celjske Zadrudne zveze in Zveze sloven-skih posojilnic, katera vzdržuje tiskarno in „Domo-vino.“ Na Zadrudno zvezo v Celju in na tiskarno ter „Domovino“ se pa seveda naslanja cela Narodna stranka in če se tem podjetjem zmanjšajo dohodki, bo tudi Narodna stranka bolj pohlevna. Da liberalci le govorijo iz strahu pred polomom o skupnem gospodarskem delu, delajo pa popolnoma drugače, nam dokazuje že delovanje celjske Zadrudne zveze, dokazuje pa vzlasti slučaj, ki se je dogodil v zad-njem času. Več dobrih posestnikov v šmarski oko-lici je hotelo pristopiti k ravnokar ustanovljeni kmetijski podružnici v Smarju. Ker pa imajo ti posest-niki na sebi ta madež, da niso pristaši Narodne stranke, jih vsemogočni oče župan Ferline, ki je odbornik Narodne stranke, ni hotel sprejeti. Odklo-njeni so se pritožili na kmetijsko družbo, ki je v svoji seji dne 12. maja dala Ferlineu sledeč pouk: Postopanje vodstva podružnice nasprotuje interesom kmečkega prebivalstva, in je nedopustno, iz osebnih vzrokov jemati kmetovalcem pravico, pristopiti k kmetijski družbi. V slučaju, da bo vodstvo podruž-nice kmeče iz okoliške občine brez tehtnih vzrokov odklonilo, bo kmetijska družba prisiljena, ustanoviti podružnico za okoliško občino. — Ta slučaj jasno osvetljuje protikmečko delovanje voditeljev Narodne stranke in je najboljši odgovor na napade liberal-nih listov, s katerimi so vedno skušali pobijati naša tozadevna izvajanja. Želja Jošta, da bi se raz-krinkalo strankarsko gospodarsko delo, se uredi-čuje!

* „Domovina“, kako si krščanska! V zadnji številki si upa braniti bogokletneža Wahrunda, ki uči, da ni Boga, ki se posmehuje Materi Božji, ki se norčuje iz sv. Rešnjega Telesa. Takega moža, ki tepta v prah in blati to, kar je vsakemu kristja-nu najsvetejše, „Domovina“ v svoji predrznosti in brezvestnosti proglašala kot učenjaka. To so učenjaki take sorte, kakor „Domovini“ uredniki. Za vsakega značajnika pa je to zopet dokaz in opomin, da je „Domovina“ protikrščanska ter podpira brez-verstvo.

* Jošt sam sebe hvall. V zadnji številki lista „Zadruga“ Jošt sebe, oziroma Zadrudno zvezo v Celju hvall, ko piše o denarni draginji v pretekli dobi, na ta-če način: „Naša Zadrudna zveza je mo-rala ob teh napetih denarnih razmerah podvojeno skrbeti za svoje članice, katero nalogo je tudi vse-stransko izborna izvršila na splošno zadovoljnost tako, da prihajajo sedaj laskave zahvale in pri-znanja.“ Ker se na ta način meče ljudem pesek v

oči, hočemo resnici na ljubo konstatirati, da je li-beralna Zadrudna zveza v Celju ob času denarne draginje zahtevala za kredit od članic 6 in še več odstotkov, večini članic niti ni mogla ustreči, neka-terim, kakor n. pr. posojilnici v St. Juriju ob Ta-boru, je nasvetovala, da si je najela denar pri banki proti 7% obrestim. Če omenimo, da je Za-drudna zveza v Ljubljani ves čas denarne dra-ginje podeljevala kredit članicam proti 5% obresto-vanja in vedno vsem zahtevam ustregla, uvidimo, kako izgledajo dobrote od Jošta toli hvalisane libe-ralne Zadrudne zveze v Celju.

* To so narodnjaki. Graški Taboriti so po-stali srboriti! Toda svoje jeze ne spuščajo, kakor bi vsak pameten človek pričakoval, nad nemškimi burši, ki pretepajo slovenske vseučilišnike v Grad-cu, ampak nad nami, ki smo povedali slovenski javnosti, da so se udeležili ti veliki narodnjaki nemškega shoda v Gradcu oficijelno in v mnogem šte-vilu. Popravljajo, da se niso v mnogem številu ude-ležili nemškega shoda. To je v toliko resnično, ker sploh ni mnogo srboritih Taboritov. Popravljajo tu-di, da se niso oficijelno udeležili nemškega shoda. Tudi to je v toliko res, ker so ti pogumni narod-njaki iz društva „Tabora“, ki so šli na shod, skrili svoje slovenske trobojnice! Sedaj vedo naši čitatelji, koliko velja popravek društva „Tabor“, ki nam ga je vposlalo z ozirom na novice „To so narodnjaki“ v 22. številki in v tej rubriki: Ni res da: Prisilili so nas k temu slovenski liberalni vseučilišniki, ka-terim je društvo „Triglav“ in društvo „Tabor“ tisto ognjišče, ob katerem si grejejo svoje mrzle tuše. Ti slovenski liberalni dijaki so namreč na tem shodu bili oficijelno zastopani in v prav mnogem številu zbrani, res pa je, da vas k omenjeni notici niso mogli prisiliti liberalni vseučilišniki, . . . kajti slovenski dijaki, ki so v „Taboru“, niso bili niti oficijelno zastopani niti zbrani v mnogem številu. Za odbor akad. teh. društva „Tabor“: Milan Korun, tč. predsednik; N. J. Vrabl, tč. tajnik.

* Sami se bijete. Sedaj imamo tudi od Ploja črno na belem, da stoji v zvezi z najgrišim libe-ralnim listom, s celjsko „Domovino.“ Na naša izva-janja v zadnjih številkah nam je poslal namreč „dični“ Ploj popravek, v katerem sam priznava, da je dopisniku „Domovine“ naznanil dejstva, na podlagi katerih je potem „Domovina“ tako podlo in nizkotno napadla naše katoliško-narodno poslance. Ploj stoji torej v zvezi z listom, ki je pred letom še vse njegove rodbinske razmere številko za šte-vilko vlačila v javnost, ga blažila in sramotila ka-kor najbolj zavrženega človeka na svetu. Vse to je Ploj iz sovraštva do Kmečke zveze in njenih volil-cev pozabil, in sedaj podaja „Domovini“ dejstva za napade na svoje tovariše, ki so v volilnem boju stali zvesto ob njegovi strani. Sedaj stoji v zvezi z onim listom, ki tako strastno kot noben drug slo-venski list grdi slovensko duhovščino, ki je pri vo-litvah z velikimi žrtvami svojega ugleda podpirala Plojevo kandidaturo. Popravek se glasi: „Z obzirom na novice v vašem cenjenem listu od 28. maja t. l. pod napisom „Plojevi najnovejši izrazi“ in „Sami se bijete“ zahtevam, skličujoč se na par. 19 tisk. zak., da prinesete sledeči popravek: Ni res, da sem jaz pisal ali inspiriral članek v „Domovini“ od 20. maja ali velet, ta članek pisati. Res je marveč, da sem jaz dopisnikarju naznanil le suha dejstva brez vsa-kega komentara in posebno brez vsakega napada. Ni res, da nisem več konzervativnega mišljenja — res je marveč, da nisem nikdar zatajil načela, ka-terga gojim, dokler stojim v političnem življenju. Ni res, da se vmešavam v Roškarjev volilni okraj. Res

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanù na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

(Daje.)

Glede obsežnosti so imeli po cel „grunt“, po pol in po četrt „grunta“; taki, ki jim je glavni del zemljišča bil vinograd, so se zvali „nagorniki“ (bergholdi). Vsi ti so bili „kmetje“ ter graščini morali dajati činž in delati tlako. Niso bili lastniki kmetije, ampak le najemniki, graščaku nasproti „podložniki.“

Koliko in kaj je bilo treba dajati činža (dav-ka) in koliko delati tlake (opravek), je bilo določeno in zapisano v takozvanih „urbarijih.“ Dajalo se je od vsega, kar je kmet imel, oziroma graščak rabil, in sicer v denarju kakor v pridelkih; denar pa je zopet bil dvojen: oni, ki ga je graščak že od kra-ja bil predpisal kmetu, in pa oni, s kojim se je kmet dajanja tega ali onega pridelka bil odkupil; vendar se je v tem slučaju tudi vsaj nekaj odkup-ljenega pridelka moralo dajati.

Hotentakem se je činž v denarju dajal za grunt, za hišo, za vinograd, za rabo gozdov in pašnikov, ki so večidel bili ostali graščinski, in za odkupljene pridelke. Kot činž v pridelkih se je v prvi vrsti dajalo zrnje, potem pa domače živali

od vola do piščeta, meso, klobase, zasek, sirovo maslo, sir, jajca, strd, vosek, kruh, vino, sačijevce, žganje, fižol, leča, repa i. sl., gnoj, drva, plohi, deske, late, obroči, seno, otava, slama, predivo, vol-na, platno, sukno, deli vozov in plugov, jarmi, podkove, sodi, škafi, golide, levke itd., še celo plo-čevina, seveda vse to ne v vsakem kraju, ampak kakor so pač ljudje imeli tu tega, tam onega več.

Ločena pa je od tega davka bila takozvana desetina, ki so jo izprva nekateri graščaki pobirali za duhovno gospodo, pozneje pa tudi začeli tirjati za se: sčasoma je ta kriva navada celo postala občna; jemala se je desetina malone od vseh pri-delkov.

Graščina je vrhu tega tudi za deželnega vladarja pobirala davek, ki pa ni bil hud; dajati se je n. pr. moralo nekaj malega za vzdrževanje vojvodovih konj, pozneje tudi od vinogradov. Pravzaprav je dolžnosti do deželnega vladarja imela positi gospo-da sama, ali sčasoma jih je zvalila na podložnike.

To so bili redni davki; poleg njih je kmet imel še izvenredna plačila na graščini. Kadar je nastopil dežno posestvo, je moral plačati takozvani „lavdemij“; kadar je glavni kmetije umrl, se je graščaku za izvršitev zapuščinske obravnave ali moral iz hleva dati najlepši vol, ali pa se morala plačati primerna svota v denarju; nekateri gra-ščaki so kot „umrlino“ celo zahtevali eno tretjino zapuščine; ako je hotel kmet po dovoljeni prodaji grunta se preseliti v drug kraj, moral je plačati odpotnino itd.; vrhu tega so sčasoma tudi graščin-ski uradniki začeli za svoj posej od kmetov zahte-vati plače za se.

Tlaka ali robota je ali bila določena, če je bilo pisano, koliko dni v tednu, pri katerih oprav-

kih in koliko ljudi ima gospodarju delati, ali nedo-ločena, če to ni bilo v podrobnejem zapisano in je graščak smel podložnike poklicati k delu, kadar in v katerem številu je hotel. Na Spod. Štajerskem je navadna bila nedoločena tlaka, ki je podložnika za-re hudo tlačila, še huje nego tlavek; kajti le po par tednov v letu mu je preostajalo, da je mogel delati za se, in sicer so to navadno bili tedni s slabim vremenom. Kar se tiče hrane pri tlaki, si jo je podložnik navadno moral oskrbeti sam. Rabil pa se je kmet za vsako delo, ki se je da misliti, in sicer brez živine in iz živine. Tlako naznanil je kmetom navadno župan in sicer ob nedeljah po božji službi za prihodnji teden. Kjer so gospodarji bili večji del svojih zemljišč oddali podložnikom, tam je bilo manj tlake, zahtevala pa se je zato odškodnina v denar-ju. Kdor se je skušil tlaki odtegniti, tega je zadela občutna kazen. Sicer pa je oni, ki se je zastran čin-ža ali tlake pri gospodarju bil hudo zameril, včasih celo izgubil grunt. Tokom časa je gospoda do-voljevala, odkupiti se tudi tlake.

Vsled takih razmer je kmetski stan moral vedno bolj slabeti, zato pa je gospoda postajala čim bolj ošabna, jela živeti razuzdano, moralno propadala in silno posurovela, kar se je posebno javljalo v sodstvu. Kazni so postale strašne in to za razumno majhne prestopke; kdor je n. pr. presta-vil mejaš, je bil na onem mestu, kjer bi mejaš imel stati, z glavo v zemljo pokopan do pasa; kdor je pokrl mejno drevo, tega se je za vrat pribilo na hľad.

(Daje prihodnjé.)